

การวัดความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจสังคมของประชาชนในจังหวัดสงขลา ปี 2559*

อุดม ทุมโฆสิต**

ปกรณัม ปรียากร***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตัวแปรและดัชนีสำหรับวัดระดับความทุกข์ยากของประชาชนในจังหวัดสงขลา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ผลจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจของเขตเศรษฐกิจหนึ่งเศรษฐกิจใด สามารถวัดได้จากชุดตัวแปรและชุดดัชนีที่นำไปสู่ความทุกข์ยากของประชาชนในเขตเศรษฐกิจนั้น กรณีจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประกอบข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพิ่มเติมโดยคณะผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยความทุกข์ยาก ประกอบด้วย (1) อัตราความยากจน (2) อัตราการว่างงาน (3) อัตราหนี้สินครัวเรือน (4) อัตราถดถอยของรายได้ต่อหัวต่อปี (5) ความตกต่ำในด้านปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และ (6) อัตราเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม ทั้งนี้ เมื่อรวมความทุกข์ยากจากทุกปัจจัยแล้ว ปรากฏว่า ผลรวมของคะแนนความทุกข์ยากของจังหวัดสงขลา เท่ากับ 84.36 คะแนน

คำสำคัญ: ความทุกข์ยาก รายได้เฉลี่ยต่อหัว ความยากจน การว่างงาน หนี้สินครัวเรือน อัตราอาชญากรรม และความจำเป็นพื้นฐาน

* เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนายุทธศาสตร์ระยะยาวของจังหวัดสงขลา ตามความต้องการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: udom@nida.ac.th

*** คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อีเมล: priyakornpakorn@gmail.com

Measurement of Socio-Economic Misery in Songkhla in 2016

Udom Tumkosit*

Pakorn Preeyakorn**

Abstract

This article seeks to measure the level of socio-economic misery in Songkhla in 2016. The level of socio-economic misery in any economic zone can be measured using a particular set of variables and indexes. Using data from the National Statistical Office with additional information gathered through surveys, we found that the total socio-economic misery score in Songkhla was equal to 84.36 and comprised of: (1) poverty rate, (2) unemployment rate, (3) family debt rate, (4) regressive rate of local per capita income, (5) unfulfillment of basic minimum needs, and (6) increment rate of crime. Such information could be used as critical inputs to the Songkhla Provincial Administrative Organization's local development strategic goals.

Keywords: Misery, per capita income, poverty, unemployment, family debt, basic minimum needs, crime rate

* School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: udom@nida.ac.th

** School of Public Administration, National Institute of Development Administration (NIDA).

E-mail: priyakornpakorn@gmail.com

ความนำ

ความทุกข์ยากในทางพุทธศาสนา หมายถึง “ความไม่สบายกายสบายใจ” ซึ่งมีสาเหตุมาจากความขาดแคลนในปัจจุบันต่าง ๆ ที่ปรารถนาจะได้ แต่ความทุกข์ยากในมุมมองทางวิชาการของเขตเศรษฐกิจหนึ่งเขตเศรษฐกิจใด อาจอธิบายได้โดยภาวะขาดแคลนในปัจจุบันที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น ภาวะการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อในห้วงเวลาหนึ่งเวลาใด (Saraiva & Jamrisko, 2017; Wovell & Tien, 2000) ปัจจุบัน สำนักข่าวบลูมเบิร์กได้นำอัตราความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศมาจัดอันดับ เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองในการพัฒนาประเทศอีกมุมมองหนึ่ง อันแตกต่างไปจากมุมมองดั้งเดิมที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยให้ความเห็นว่า มุมมองด้านความทุกข์ยากเป็นมุมมองที่เกื้อกูลสังคม และมีความเหมาะสมมากกว่ามุมมองความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่โลกคุ้นเคย (Saraiva & Jamrisko, 2017)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ใช้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นดัชนีชี้วัดหลักในการพัฒนาประเทศติดต่อกันมายาวนาน ในปี 2016 สถาบันเครดิตสวิส (Credit Suisse’s Global wealth Report 2016) ได้รายงานไว้ว่า ประเทศไทยมีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนสูงเป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากรัสเซียและอินเดีย โดยสถาบันดังกล่าวได้อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย สรุปได้ว่า “ร้อยละ 58 ของความมั่งคั่งของชาติไปกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยที่สุดเพียงร้อยละ 1.00 ของประชากรทั้งประเทศ” (BBC News, 2017) ภาพพจน์ช่องว่างทางรายได้ของประเทศไทยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากเกินไปจนละเลยต่อการกระจายรายได้ ก่อให้เกิดผลเสียหลายด้านกระจายรายได้ตามมา นั่นคือ ทำให้เกิดการขยายตัวด้านความเหลื่อมล้ำมากขึ้นทุกที และยิ่งขยายตัวไปถึงปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่รวมทั้งปัญหาทางสังคมที่อาจจะพุ่งทะลักตามมาอีกมากมายด้วย (Thailand Future Foundation, B.E. 2559)

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ที่ประชาชนในจังหวัดนี้มีความรู้สึกว่าเป็นระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สภาวะทางเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดถดถอยลงไปเป็นอันมาก สินค้าหลักของจังหวัดคือ ยางพารา ประมง และการค้าชายแดนตกต่ำ ยังผลให้การดำรงชีวิตของราษฎรโดยทั่วไปเกิดความเดือดร้อนเป็นอย่างยิ่ง (Nida Consulting Center, B.E.2558: 36) ดังนั้น ประชาชนจึงร้องขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาทำการศึกษาและวางยุทธศาสตร์เพื่อคลี่คลายปัญหาเหล่านี้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาได้ร้องขอให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยคณะผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการวางยุทธศาสตร์ระยะยาว เพื่อคลี่คลายปัญหาดังกล่าว

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตัวแบบและแนวทางในการประมาณค่าความทุกข์ยาก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาพิจารณานำไปใช้เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

กรอบแนวคิดความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม

แนวคิดความทุกข์ยากเป็นแนวคิดที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยเชื่อว่า คนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา ดังนั้น การพัฒนาที่ดีคือ การพัฒนาที่เชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถนำความสุขและความมั่นคงมาสู่คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม การศึกษาความทุกข์ยากของคนและสังคมเริ่มต้นมาแล้วตั้งแต่ทศวรรษ 1960 ครอบคลุมปัจจุบัน แนวคิดความทุกข์ยากได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

ดัชนีความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ (Economic Misery Index - EMI) หมายถึง “ค่าของตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเพื่อแสดงถึงระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจของเขตเศรษฐกิจหนึ่งเขตเศรษฐกิจใด โดยตัวแปรในการกำหนดค่าดังกล่าวของแต่ละเขตเศรษฐกิจ อาจแตกต่างกันไปตามสภาพเงื่อนไขและสถานการณ์ของแต่ละเขตเศรษฐกิจนั้น” (Coradini, 2017)

ดัชนีความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจได้รับการพัฒนาขึ้นครั้งแรกในทศวรรษ 1960 โดยนักวิชาการหัวหน้าทีมเศรษฐกิจของประธานาธิบดี ลินดอน เบนส์ จอห์นสัน (Lyndon Baines Johnson) แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ชื่อ อาร์เธอ โอคุน (Arthur Okun) เพื่อนำดัชนีดังกล่าวมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ทิศทางยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนในขณะนั้น ทั้งนี้ โดยนโยบายของประธานาธิบดี ต้องการให้ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาที่พัฒนาขึ้น “ต้องตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในขณะนั้นให้มากที่สุด” (Coradini, 2017)

Okun และคณะ (Cited in Ewd, 2009) ได้ทำการศึกษาและสรุปว่า “สาเหตุหลักของความทุกข์ยากของชาวอเมริกาในขณะนั้น คืออัตราเงินเฟ้อ อันเป็นสาเหตุให้อัตราค่าครองชีพสูงขึ้น โดยอัตราเงินเฟ้อเกิดขึ้นควบคู่ไปกับอัตราการว่างงานของประชาชน ตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ นำไปสู่วัฏจักรความเดือดร้อนทุกข์ยากในการดำรงชีพของประชาชนจำนวนมากในขณะนั้น” ดังนั้น เขาจึงได้เสนอแนะประธานาธิบดีให้แก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยให้กำหนดดัชนีความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจขึ้นเป็นเป้าหมายในการแก้ปัญหา ดัชนีดังกล่าวเกิดจากการนำเอาอัตราการว่างงานและอัตราค่าครองชีพมาบวกกัน และได้แนะนำเพิ่มเติมว่าสามารถนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารมาใช้แทนอัตราค่าครองชีพได้อีกด้วย (Hanke, 2014; Barro, 1999)

เนื่องจากสถานการณ์ความทุกข์ยากแต่ละยุคสมัยอาจแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ในเวลาต่อมา นักวิชาการจึงได้พยายามพัฒนาดัชนีนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นักวิชาการคนสำคัญที่มีผลงานทางด้านนี้ เช่น Robert Barro แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และ Steve Hanke แห่งมหาวิทยาลัยจอนส์ ฮอปกินส์ เป็นต้น ทั้งนี้ โดย Robert Barro ได้เสนอตัวแบบการวัดอัตราความทุกข์ยาก อันประกอบด้วยดัชนี 3 ตัวคือ (1) อัตราการว่างงาน (2) อัตราเงินเฟ้อ และ (3) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร ซึ่งอัตราทั้ง 3 ดัชนีนี้ ต่อมาได้รับการยืนยันจากผลงานวิจัยหลายชิ้นว่า มีความสัมพันธ์กับความยากจนและคุณภาพการบริโภคของประชาชนในประเทศ (Welsch, 2007; Wovell & Tien, 2000; Ewa, 2009)

กรอบแนวคิดความทุกข์ยากทางสังคม

Steve Hanke (2017) และ Clark และคณะ (2017) เห็นว่า ลำพังเพียงดัชนี 3 ตัวดังกล่าว ยังไม่เพียงพอในการอธิบายความทุกข์ยากให้ครบถ้วน เพราะความทุกข์ยากยังครอบคลุมไปถึงตัวแปรที่สำคัญทางสังคมอีกหลายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขหรือการกินดีอยู่ดีของประชาชน ก็เป็นตัวแปรเกี่ยวกับความทุกข์ยากเช่นกัน โดยตัวแปรด้านความสุขและทุกข์เป็นสภาวะที่อยู่ในมิติเดียวกัน แต่อยู่คนละปลาย (หรืออยู่ตรงข้าม) กล่าวคือ หากความสุขเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ความทุกข์ยากลดลงในทางตรงกันข้าม หากความทุกข์ยากเพิ่มขึ้น ความสุขก็จะลดลง ดังนั้น เขาจึงเสนอให้นำดัชนีความสุขมาเพิ่มเติมในสมการด้วย ในการนี้ Hanke กำหนดให้ดัชนีความสุขทางเศรษฐกิจแทนค่าได้โดย “อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” ดังนั้น ทำให้สมการความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจตามทัศนะของ Hanke (2014) และ Clarke และคณะ (2017) ที่นิยมใช้อยู่ในหลายท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาขณะนี้คือ สมการที่ครอบคลุมทั้ง (1) ตัวแปรทั้งเศรษฐกิจและสังคม (2) ทิศทางของตัวแปรอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบต่อความทุกข์ยาก ดังสมการ

$$MR = (U + I + L) - G$$

เมื่อ MR = Misery Rate (อัตราความทุกข์ยากในรอบเวลาที่ศึกษา)

U = Unemployment Rate (อัตรการว่างงานในรอบเวลาที่ศึกษา)

I = Inflation Rate (อัตราเงินเฟ้อในรอบเวลาที่ศึกษา)

L = Lending Rate (อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมของธนาคารในรอบเวลาที่ศึกษา)

G = Growth Rate (อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือสังคมที่นำความสุขมาให้แก่ประชาชนในรอบเวลาที่ศึกษา)

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์ยากกับอาชญากรรม ผลการศึกษาของ Tang และ Lean (2008) ได้อธิบายให้เห็นว่า “ระดับความทุกข์ยากและระดับการเกิดอาชญากรรมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน” โดยเขาได้นำข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติอเมริกา มาวิเคราะห์และอธิบายให้เห็นว่า ปีใดที่อัตราความทุกข์ยากสูงขึ้น ปีนั้นแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมจะสูงตามไปด้วย ในทำนองเดียวกัน ผลงานของ Wovell และ Tien (2000: 1-8) ได้แสดงให้เห็นว่า ดัชนีความทุกข์ยากของ Okun มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับความสามารถในการบริโภคของผู้บริโภคอย่างมีนัยสำคัญ โดยความสัมพันธ์นั้นเป็นความสัมพันธ์ในทางลบ ซึ่งความสามารถในการบริโภคนี้อาจแทนค่าได้ด้วยอัตราหนี้ต่อรายได้ ถ้าอัตราหนี้ต่อรายได้สูง แสดงว่า ความสามารถในการบริโภคต่ำ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์ยากกับความยากจน Ewa (2009) ได้เสนอผลการศึกษาของเขา โดยนำสถิติความทุกข์ยากของประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป มาวิเคราะห์พบว่า ดัชนีความทุกข์ยากทั้งของ Okun และ Barro ต่างมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอัตราความยากจนของแต่ละประเทศ โดยค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ระหว่างตัวแปรทั้งสองอยู่ในระดับสูงมาก คืออยู่ในระหว่าง 0.66 ถึง 0.93 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ดัชนีความทุกข์ยากสามารถอธิบายภาวะความยากจนได้ดี กล่าวคือ หากปีใดดัชนีความทุกข์ยากสูง ก็จะทำให้อัตราความยากจนจะสูงตามไปด้วย

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความทุกข์ยากกับความพึงพอใจในการดำรงชีวิตของประชาชน (Citizens Life Satisfaction) ผลงานของ Welsch (2007: 1-6) ซึ่งศึกษาในชุมชนท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาหลายท้องถิ่น อธิบายว่า ระดับความทุกข์ยากกับความพึงพอใจในการดำรงชีวิตของประชาชนมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ กล่าวคือ หากระดับความทุกข์ยากสูง ความสุขหรือความพึงพอใจในการดำรงชีวิตจะต่ำลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Di Tella และ MacCultuch (2001: 4) ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่า ระดับความทุกข์ยากมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการอยู่ดีกินดีของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

การจัดอันดับความทุกข์ยากของโลก

ในระดับสากล สำนักข่าวบลูมเบิร์กได้นำเอาดัชนีความทุกข์ยากของ Okun มาทำการวัดความทุกข์ยากประเทศต่าง ๆ มาแล้วหลายปี โดยเฉพาะในปี 2560 สำนักข่าวบลูมเบิร์กได้ประกาศผลการวัดความทุกข์ยาก โดยใช้ดัชนีความทุกข์ยากของบลูมเบิร์ก (Bloomberg's Misery Index - BMI) มาจัดอันดับความทุกข์ยากของประเทศต่าง ๆ จำนวน 65 ประเทศ ซึ่งปรากฏว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีคะแนนความทุกข์ยากต่ำที่สุด โดยมีคะแนนความทุกข์ยากเพียง 2.6 คะแนน ซึ่งคะแนน 2.6 คะแนนนี้เกิดจากผลบวกระหว่างคะแนนอัตราเงินเฟ้อ 1.5 คะแนน (อัตราเงินเฟ้อของไทยในปี 2559 อยู่ที่ร้อยละ 1.5) และคะแนนอัตราการว่างงาน 1.0 คะแนน (อัตราการว่างงานของไทยในปี 2559 เท่ากับร้อยละ 1.00) ส่วนประเทศที่มีคะแนนความทุกข์ยากสูงสุดในปี 2560 (2017) คือประเทศเวเนซุเอลา โดยมีคะแนนสูงถึง 499.7 คะแนน อย่างไรก็ตาม เวลาที่ทำการประกาศผลการจัดอันดับดังกล่าว คือวันที่ 3 เดือนมีนาคม 2560 ซึ่งเป็นเพียง 3 เดือนแรกของปี 2560 เท่านั้น ดังนั้น ตัวเลขดังกล่าวจึงไม่ใช่ตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงของปี 2560 แต่ทว่าเป็นตัวเลขคาดการณ์เท่านั้น (Saraiva & Jamrisko, 2017)

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การวัดและพยากรณ์ความทุกข์ยากของเศรษฐกิจสังคมหนึ่งเขตเศรษฐกิจสังคมใด ดัชนีความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจสังคมได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากดัชนีดังกล่าวสามารถบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาและกลุ่มเป้าหมายได้ดีมากดัชนีหนึ่ง โดยดัชนีความทุกข์ยากนี้มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของประชาชนในระดับฐานรากของสังคม เหมาะสมกับยุทธศาสตร์จากล่างขึ้นบน อันตรงข้ามกับดัชนีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการวางยุทธศาสตร์จากบนลงล่าง ซึ่งประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักจะได้รับประโยชน์จากดัชนีนี้มากกว่าประชาชนระดับฐานราก (Hanke, 2017)

สมการประมาณค่าความทุกข์ยาก

ในทัศนะของ Hanke (2017) เห็นว่า หากสังคมใดประสงค์จะเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม โดยเน้นที่ประชาชนในระดับฐานราก ตัวแบบดัชนีความทุกข์ยากจะสามารถชี้ทิศทางการพัฒนาได้ดีกว่าตัวแบบดัชนีความเจริญเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ โดยการนำตัวแบบนี้ไปใช้สามารถคำนวณขึ้นได้จากองค์ประกอบ 2 กลุ่มที่อยู่ในระนาบหรือมิติเดียวกันคือ องค์ประกอบความทุกข์ยากและองค์ประกอบความสุข โดยองค์ประกอบทั้ง 2 กลุ่ม อาจแบ่งออกเป็นตัวแปรย่อย ๆ ได้ดังนี้

องค์ประกอบความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ อาจประกอบด้วย ตัวแปรย่อย ๆ อันเป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุของความทุกข์ยากและมีทิศทางในระนาบเดียวกับความทุกข์ยาก ได้แก่ (ก) อัตราความยากจน (ข) อัตราการว่างงาน (ค) อัตราหนี้สิน (ง) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจครัวเรือนหรืออัตราการออมของครัวเรือน เป็นต้น

องค์ประกอบความทุกข์ยากทางสังคม ที่นิยามกล่าวถึงอยู่เสมอ ๆ เช่น สุขภาพหรือการอยู่ดีกินดี ซึ่งมีทิศทางตรงข้ามกับความทุกข์ยาก และปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดซึ่งมีทิศทางไปในทางเดียวกับความทุกข์ยาก เป็นต้น

ในการประมาณการความทุกข์ยากดังกล่าว ทำได้โดยการนำตัวแปรทั้งสองชุดที่มีทิศทางต่างกันมาลบกัน ดังนั้น สมการความทุกข์ยาก ตามทัศนะของ Hanke คือผลบวกของตัวแปรความทุกข์ยากลบด้วยผลบวกของตัวแปรความสุข ซึ่งอาจเขียนเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

$$MI = \sum M_i - \sum H_j$$

เมื่อ MI = ดัชนีความทุกข์ยากหรือคะแนนความทุกข์ยาก ในช่วงเวลาที่ศึกษา

M_i = ค่าคะแนนความทุกข์ยากตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n โดยคิดจากอัตราร้อยละในช่วงเวลาที่ศึกษา

H_j = ค่าคะแนนความสุขตัวที่ 1 ถึงตัวที่ m โดยคิดจากอัตราร้อยละในช่วงเวลาที่ศึกษา

อนึ่ง การนำตัวแปรนี้ไปใช้ ศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีใดปีหนึ่ง หรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ โดยสามารถทำได้โดยนำค่าอัตราร้อยละที่ศึกษา ลบด้วยอัตราร้อยละที่ผ่านมา ก็จะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งกรณีดังกล่าว สูตรจะเปลี่ยนไปเป็นดังนี้

$$\Delta MI = \sum \Delta M_i - \sum \Delta H_j$$

เมื่อ Δ = ผลต่างของคะแนน (หรืออัตรา) ในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งประมาณค่าได้จากค่าคะแนน ช่วงเวลาที่ศึกษาลบด้วยคะแนน (หรืออัตรา) ของปีที่เพิ่งผ่านมาโดยค่าผลต่างดังกล่าวอาจเป็นบวกหรือลบก็ได้

กรอบตัวแบบและสมการการวิจัย

จากวรรณกรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กรอบตัวแบบในการวัดระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม ตามการศึกษานี้ สามารถอธิบายได้โดยสมการ 3 สมการคือ (1) สมการวัดระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปร 4 ตัวแปรคือ อัตราความยากจน อัตราการว่างงาน อัตราหนี้สิน ครัวเรือน และอัตราความเจริญเติบโตรายได้เฉลี่ยต่อหัว (2) สมการวัดระดับความทุกข์ยากทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปร 2 ตัวคือ คุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และคดีอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น (3) สมการวัดระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งคำนวณได้จากผลรวมของสมการทั้ง 2 ที่กล่าวมาข้างต้น

จากทั้ง 3 สมการดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัวแปร แต่ละตัวแปรมีดัชนีวัดและมีทิศทางความสัมพันธ์กับความทุกข์ยาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1. ตัวแปรของสมการความทุกข์ยาก ดัชนี และทิศทางความสัมพันธ์

ตัวแปรของสมการความทุกข์ยาก	ดัชนีวัด (ในปีที่ศึกษา)	ทิศทางความสัมพันธ์กับความทุกข์ยาก	นักวิชาการที่ศึกษา
1. ความยากจน	อัตราร้อยละของคนจน	บวก	Ewa
2. การว่างงาน	อัตราร้อยละการว่างงาน	บวก	Okun, Barro, Hanke
3. หนี้สินครัวเรือน	อัตราร้อยละหนี้สินต่อรายได้ต่อครัวเรือน	บวก	Wovell และ Tien
4. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราร้อยละการเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อหัว	ลบ	Hanke, Clark และคณะ
5. คดีอาชญากรรม	อัตราร้อยละการเพิ่มคดีอาชญากรรม	บวก	Tang และ Lean
6. คุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	อัตราร้อยละประชากรที่มีระดับความจำเป็นพื้นฐานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	บวก	Welsch, Di Tella และ Maccullunch

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่า ตัวแปรพร้อมด้วยดัชนีที่สัมพันธ์กับความทุกข์ยากทั้งทางบวกและทางลบ ประกอบด้วย ตัวแปรทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (1) ความยากจน (2) การว่างงาน (3) หนี้สินครัวเรือน (4) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยต่อหัว ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นตัวแปรทางสังคม อันประกอบด้วย (1) ภาวะตกต่ำด้านความจำเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต (2) อัตราเพิ่มของคดีอาชญากรรม ซึ่งตัวแปรดังกล่าวนำมาเขียนเป็นสมการได้ 3 สมการดังนี้

สมการที่ 1 กลุ่มตัวแปรความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

$$MI_E = (\text{อัตราความยากจน} + \text{อัตราการว่างงาน} + \text{อัตราหนี้สินครัวเรือน}) - (\text{อัตราความเจริญเติบโตของรายได้})$$

เมื่อ MI_E คือระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

สมการที่ 2 กลุ่มตัวแปรความทุกข์ยากทางสังคม

$$MI_S = (\text{อัตราประชากรที่มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน}) + (\text{อัตราเพิ่มของคดีอาชญากรรม})$$

เมื่อ MI_S คือระดับความทุกข์ยากทางสังคม

สมการที่ 3 กลุ่มตัวแปรความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม เขียนขึ้นจากสมการที่ 1 และสมการที่ 2 มารวมกัน ได้ดังนี้

$$\text{ดังนั้น } MI_{SE} = MI_E + MI_S$$

เมื่อ MI_{SE} คือระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม

ซึ่งสมการดังกล่าวคือ “ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมเท่ากับผลรวมของความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม นั่นเอง”

ดังนั้น กรอบวิจัยหรือตัวแบบในการวัดความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคม ครั้งนี้คือ สมการทั้ง 3 ข้างต้น

ระเบียบวิธีศึกษา

ตัวแบบ ตัวแปร และดัชนีชี้วัด

ตัวแบบในการศึกษานี้แสดงไว้โดยสมการความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ตัวแบบดังกล่าวนี้มีตัวแปรพร้อมด้วยดัชนีชี้วัดจำนวน 6 ตัวคือ (1) อัตราความยากจน (2) อัตราการว่างงาน (3) อัตราหนี้สินครัวเรือน (4) อัตราความเจริญเติบโตรายได้ต่อหัวต่อปี (5) อัตราร้อยละของประชากรที่มีระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และ (6) อัตราเพิ่มขึ้นของคดีอาชญากรรม

ข้อมูลที่ประสงค์

จากตัวแปรทั้ง 6 ตัว ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าโดยรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ¹ ยกเว้นตัวแปร “อัตราการว่างงานของครัวเรือน” ไม่สามารถหาได้จากฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจข้อมูลรายการนี้เอง

ในการสำรวจการว่างงานของครัวเรือน ได้ใช้หน่วยครัวเรือนเป็นหน่วยในการสำรวจ โดยมีรายการข้อมูลที่ต้องการ 3 รายการคือ (1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอยู่จริง (2) จำนวนคนในครัวเรือนที่ว่างงานเต็มเวลา² (3) จำนวนคนในครัวเรือนที่ว่างงานบางเวลา³ จากข้อมูลทั้ง 3 รายการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาคำนวณหาอัตราว่างงานเฉลี่ยของครัวเรือน (ดังแสดงในตารางที่ 3 ในลำดับต่อไป)

ประชากรและตัวอย่างในการสำรวจการว่างงานครัวเรือน

ในการสำรวจการว่างงานครัวเรือน ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลด้านประชากรจากฐานข้อมูลสำนักงานการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าจังหวัดสงขลามีครัวเรือนทั้งสิ้น 431,743 ครัวเรือน (ณ ปี 2558) กระจายไปตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต่าง ๆ 140 อปท. (ไม่รวม อบจ.)

ในการกำหนดขนาดตัวอย่างได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ (Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 2 จากตารางดังกล่าวพบว่า ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 2,500 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้เพื่อความผิดพลาดตกหล่นในการเก็บข้อมูลไว้อีก 500 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นที่เก็บข้อมูลในภาคสนามจริง 3,000 ตัวอย่าง กระจายสุ่มไปตามสัดส่วนประชากรในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในด้านารเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทุกแห่งในจังหวัดสงขลา ในการส่งเจ้าหน้าที่ของตนมาฝึกอบรมเป็นเวลา 1 วัน ภายหลังจากอบรมแล้วเจ้าหน้าที่ อปท. เหล่านี้จะทำการเดินสำรวจครัวเรือนตัวอย่างในพื้นที่ของตน

ในการเลือกตัวอย่างในแต่ละ อบต. ใช้วิธีสุ่มแบบระบบ โดยใช้เลขที่บ้านแทนหมายเลขประชากร สัดส่วนตัวอย่างต่อประชากรเท่ากับ 1 ต่อ 144 ซึ่งเจ้าหน้าที่เดินสำรวจเป็นผู้ดำเนินการเลือกตัวอย่าง ในภาคสนามตามเลขที่บ้านที่สุ่มได้

การบรรณาธิกรณข้อมูล ทำโดยผู้ช่วยนักวิจัยและเจ้าหน้าที่เดินสำรวจ ส่วนการประมวลข้อมูล ได้ใช้โปรแกรม SPSS/PC

ผลของการสำรวจข้อมูลการว่างงานของครัวเรือนในจังหวัดสงขลาที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้ ปรากฏ ในตารางที่ 3 ในผลการวิจัย

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาตามการวิจัยนี้ได้แยกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและ กลุ่มความทุกข์ยากทางสังคม โดยกลุ่มความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัด 4 ตัวคือ (1) อัตราความยากจนเมื่อวัดจากเส้นความยากจนที่ประเมินจากรายจ่ายการอุปโภคบริโภค (2) อัตราการว่างงานของครัวเรือน (3) อัตราหนี้สินครัวเรือนต่อรายได้ครัวเรือน และ (4) อัตราความเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัว ในรอบปีที่ผ่านมา

ส่วนกลุ่มทางสังคม ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัด 2 ตัวคือ (1) อัตราคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตของประเทศ (ซึ่งปัจจุบันยังคงใช้เกณฑ์มาตรฐานความจำเป็นพื้นฐานของกระทรวงมหาดไทย) และ (2) อัตราการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมในเขตพื้นที่

จากเกณฑ์การวัดอัตราความทุกข์ยากดังกล่าว ผลของการวิจัยนี้ มีดังนี้

ระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

ระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจแต่ละดัชนีชี้วัด มีดังนี้

อัตราความยากจน

ในการประเมินความยากจนของจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ส่วนระดับความยากจน ใช้เส้นแบ่งความยากจนซึ่งจัดทำขึ้น โดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและดัชนีชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ผลของการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2. เส้นความยากจน (Poverty Line) และจำนวนคนจนเมื่อวัดจากรายจ่ายการอุปโภคบริโภคของสงขลาและประเทศไทยปี 2554 - 2557

ปี	เส้นความยากจน ⁽¹⁾ (บาท/เดือน/คน)		จำนวนและร้อยละคนจนเมื่อวัดจากรายจ่ายการอุปโภคบริโภค ⁽²⁾ (พันคน)			
	ประเทศไทย	สงขลา	ประเทศไทย	ร้อยละ	สงขลา	ร้อยละ
2554	2,415	2,600	8,751.88	13.22	47.29	3.17
2555	2,492	2,698	8,402.08	12.64	55.97	3.73
2556	2,572	2,795	7,305.10	10.94	22.60	1.49
2557	2,647	2,922	7,057.40	10.53	90.40	5.94
เฉลี่ย	-	-	7,879.00	11.83	54.07	3.58 ⁽³⁾

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและดัชนีชี้วัดภาวะสังคม สศช.

หมายเหตุ: (1) เส้นความยากจน ซึ่งโดยประมาณจากรายจ่ายต่ำสุดที่จำเป็นต้องใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค
(2) ร้อยละคนจน คำนวณจากจำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด คูณด้วย 100
(3) นำค่านี้ไปใช้แทนร้อยละความยากจนในปี 2559 ตามการศึกษา⁽³⁾

จากตารางข้างต้น ได้ใช้ข้อมูลระหว่างปี 2554 - 2557 มาประเมินความยากจนของจังหวัดสงขลาเปรียบเทียบกับประเทศไทย โดยประเทศไทยมีคนจนเฉลี่ย 4 ปี จำนวน 7,879,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.83 ของประชากรทั้งประเทศ ส่วนจังหวัดสงขลา (ในช่วงเวลาเดียวกัน) มีคนจนเฉลี่ย 4 ปี จำนวน 54,070 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ของประชากรชาวสงขลา

สำหรับการวิจัยนี้ ได้เลือกใช้อัตราความยากจนเฉลี่ยระหว่างปี 2554 ถึงปี 2557 มาใช้แทนความยากจนปี 2559 โดยกำหนดอัตราความยากจนไว้ในระดับร้อยละ 3.58 ของจำนวนประชาชนในจังหวัดสงขลาทั้งหมด (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ข้างต้น)

อัตราการว่างงาน

ในการศึกษาการจ้างงานได้แบ่งการว่างงานของจังหวัดสงขลาออกเป็น 2 ประเภทคือ การว่างงานเต็มเวลาและการว่างงานบางเวลา ซึ่งข้อมูลการว่างงานบางเวลาไม่สามารถหาได้จากฐานข้อมูลสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดังนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายงานด้วยตนเองโดยวิธีการสำรวจดังกล่าวมาแล้ว ภายหลังจากประมวลผลแล้วพบอัตราการว่างงานของครัวเรือนสงขลาปี 2559 มีดังนี้

ตารางที่ 3. อัตราการว่างงานของครัวเรือนในจังหวัดสงขลาปี 2559

รายการที่ศึกษา	จำนวน (คน)	อัตรา (ร้อยละ)
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอยู่จริงโดยเฉลี่ย (คน)	3.230	100.00
2. จำนวนคนในครัวเรือนที่ว่างงานเต็มเวลา (เฉลี่ยต่อคน) ⁽¹⁾	0.310	9.60
3. จำนวนคนในครัวเรือนที่ว่างงานบางเวลา (เฉลี่ยต่อคน) ⁽²⁾	0.590	18.26
4. จำนวนการว่างงานเต็มเวลาของครัวเรือนโดยรวม (เฉลี่ยต่อคน) ⁽³⁾	0.605	18.73

หมายเหตุ: (1) หมายถึง สมาชิกครัวเรือนวัยแรงงาน (ที่มีอายุระหว่าง 15 - 65 ปีที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาล่าเรียน) ที่ว่างงานมาแล้วอย่างน้อย 10 เดือน

(2) หมายถึง สมาชิกในครอบครัวในวัยแรงงานที่มีงานทำบ้างแต่ไม่เต็มเวลา โดยเวลาในการทำงานเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาในการทำงานปกติคือ มีเวลาทำงานประกอบอาชีพเฉลี่ยน้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

(3) คำนวณจากผลรวมของ (จำนวนคนที่ว่างงานเต็มเวลา) บวกด้วย (จำนวนคนที่ว่างงานบางเวลาหารด้วย 2 เพื่อปรับตัวเลขให้เป็นการว่างงานเต็มเวลา)

จากตารางที่ 3 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จำนวนครัวเรือน (ที่มีจำนวนคนวัยแรงงานอยู่จริง ณ ปี 2559) ในจังหวัดสงขลา มีขนาดโดยเฉลี่ย 3.23 คนต่อครัวเรือน ในจำนวนนี้มีจำนวนสมาชิกวัยแรงงานที่ว่างงานเต็มเวลา 0.31 คน และจำนวนสมาชิกวัยแรงงานที่ว่างงานบางเวลา (โดยว่างงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของเวลาทำงานโดยประมาณ) จำนวน 0.59 คน รวมการว่างงานทั้งหมด (คิดเต็มเวลา) จำนวน 0.605 คน ซึ่งเมื่อกำหนดเป็นร้อยละของจำนวนคนว่างงานคำนวณเต็มเวลาได้เท่ากับ 18.73 ของจำนวนสมาชิกวัยแรงงานในครอบครัว นั่นหมายความว่า อัตราการว่างงานของสมาชิกวัยแรงงานในครัวเรือนเท่ากับร้อยละ 18.73 ของเวลาการทำงานเต็มเวลาทั้งหมดของครัวเรือน

อัตราหนี้สินครัวเรือน

ในการศึกษาหนี้สินครัวเรือน ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลการสำรวจสภาพเศรษฐกิจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำหรับการประมวลผลเพื่อคำนวณหนี้สินครัวเรือนดำเนินการโดยผู้วิจัย ซึ่งมีผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4. อัตราหนี้สินครัวเรือนในจังหวัดสงขลาปี 2557

ลักษณะครัวเรือนที่ศึกษา	ผลการศึกษา
1. หนี้สินครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)	161,526 ⁽¹⁾
2. รายได้ครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)	455,309 ⁽¹⁾
3. ร้อยละของหนี้สินต่อรายได้ครัวเรือน	35.47 ⁽²⁾

หมายเหตุ: (1) ข้อมูลการสำรวจสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(2) จำนวนร้อยละคำนวณโดย $\frac{\text{หนี้สินครัวเรือน}}{\text{รายได้ครัวเรือน}} \times 100$

จากตาราง 4 พบว่าอัตราหนี้สินครัวเรือนชาวสงขลาในปี 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 161,526 บาท ในขณะที่รายได้ครัวเรือนเท่ากับ 455,309 บาท/ครัวเรือน ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบหนี้สินครัวเรือนต่อรายได้ ครัวเรือนพบว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลามีหนี้สินครัวเรือนร้อยละ 35.47 ของปริมาณรายได้ครัวเรือน

อัตรารายได้เฉลี่ยต่อหัวตกต่ำ

สืบเนื่องจากราคายางและกิจการประมง อันเป็นรายได้หลักของประชาชนในจังหวัดสงขลา ตกต่ำติดต่อกันมาหลายปี ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนตกต่ำติดต่อกันมาหลายปีตามไปด้วย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5. รายได้ต่อหัวชาวสงขลาเปรียบเทียบกับประเทศ ระหว่างปี 2554 - 2557

ปี	ประเทศไทย		สงขลา	
	รายได้ต่อหัว (บาท)	อัตราเติบโต (ร้อยละ) ⁽¹⁾	รายได้ต่อหัว (บาท)	อัตราเติบโต (ร้อยละ) ⁽¹⁾
2554	170,666	-	150,515	-
2555	185,722	8.82	149,840	-0.45
2556	193,266	4.06	152,130	1.53
2557	195,995	1.41	144,209	-5.21
	เฉลี่ย	4.76	149,174	-1.38 ⁽²⁾

ที่มา: (1) ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด

หมายเหตุ: (1) อัตราการเติบโตคำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้สูตร = $\frac{(\text{รายได้เฉลี่ยต่อหัวปีที่ศึกษา} + \text{รายได้เฉลี่ยต่อหัวปีก่อนหน้า})}{\text{รายได้เฉลี่ยต่อปีก่อนหน้า} \times 100}$

(2) ใช้ค่านีแทนค่าอัตราเพิ่มต่อหัวในปี 2559 ตามการวิจัยนี้

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในจังหวัดสงขลาต่ำกว่าของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง อันแสดงให้เห็นถึงวิกฤตเศรษฐกิจของจังหวัดนี้อย่างชัดเจน โดยในปี 2555 และปี 2557 อัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัวติดลบ นั้นหมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในจังหวัดสงขลาถดถอยจากปีก่อนหน้านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2557 รายได้เฉลี่ยต่อหัวถดถอยลงไปถึงร้อยละ 5.21 อันเป็นอัตราที่สูงมาก จำเป็นต้องรีบเร่งแก้ไข อย่งไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัวระหว่างปี 2554 - 2557 พบว่ามีอัตรารถดถอยคือ -1.38 โดยเฉลี่ย

ในการศึกษานี้จะนำอัตรารถดถอยรายได้ต่อหัวระหว่างปี 2554 - 2557 ไปใช้ในสมการความทุกข์ยากในปี 2559 คืออัตรา -1.38

ระดับความทุกข์ยากทางสังคม

จากที่กล่าวมาตอนต้น ได้หยิบยกเอาดัชนี 2 ตัวชี้วัดความทุกข์ยากทางสังคมของประชาชนในจังหวัดสงขลา คือ ดัชนีคุณภาพชีวิตและดัชนีการแก้ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ดัชนีทั้ง 2 ตัวมีผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

อัตราคุณภาพชีวิต

ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ใช้ข้อมูลจากดัชนีความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนทั่วประเทศ ซึ่งดำเนินการรวบรวมโดยคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยรายงานคุณภาพชีวิตครั้งล่าสุดของจังหวัดสงขลาคือ รายงานปี 2558 ซึ่งรายงานว่าระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดสงขลาต่ำกว่าเกณฑ์ถึงร้อยละ 19.4 ซึ่งเป็นระดับมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตของประเทศเท่ากับร้อยละ 13.01) และเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศพบว่า จังหวัดสงขลา มีมาตรฐานคุณภาพชีวิตอยู่ในอันดับที่ 60 ของประเทศ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6. ประเมินการร้อยละของประชาชนที่ระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ปี 2558

ระดับคุณภาพชีวิตวัดจากเกณฑ์ ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	ร้อยละของประชาชนที่มีระดับคุณภาพ ชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์		อันดับของสงขลา เปรียบเทียบกับ จังหวัดอื่น
	เฉลี่ยทั่วประเทศ	จังหวัดสงขลา	
1. มาตรฐานสุขภาพ	2.82	6.88	66
2. มาตรฐานที่อยู่อาศัย	0.63	1.24	67
3. มาตรฐานการศึกษา	4.80	4.66	45
4. มาตรฐานรายได้	2.95	4.03	49
5. มาตรฐานค่านิยมไทย	1.82	2.59	65
รวมทุกเกณฑ์	13.01	19.40	60

ที่มา: รายงานคุณภาพชีวิตคนไทย คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2558

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า มาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดสงขลา วัดโดยเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่วัดจากระดับการเข้าถึงความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งพบว่า ประชาชนชาวสงขลายังมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานถึงร้อยละ 19.4 ในจำนวนนี้ ประกอบด้วย (1) เกณฑ์สุขภาพถึงร้อยละ 6.88 (2) เกณฑ์ที่อยู่อาศัยร้อยละ 1.24 (3) เกณฑ์การศึกษาร้อยละ 4.66 (4) เกณฑ์รายได้ 4.03 และ (5) เกณฑ์ค่านิยมไทยร้อยละ 2.59 และเมื่อรวมทุกเกณฑ์ผลรวมเท่ากับร้อยละ 19.4 ของประชาชนในจังหวัดสงขลาทั้งหมด และหากเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ พบว่าจังหวัดสงขลาอยู่ในจังหวัดอันดับที่ 60 อันถือว่าเป็นมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดสงขลาที่มีอัตรามาตรฐานในการดำรงชีวิตเป็นอันดับท้าย ๆ ของประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าว คณะวิจัยสรุปว่า ความทุกข์ยากด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดสงขลา มีค่าเท่ากับ 19.40 ซึ่งหมายความว่า ยังมีประชาชนที่มีมาตรฐานคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ถึงร้อยละ 19.40 ของชาวสงขลาทั้งหมด

อัตราการเพิ่มขึ้นของคดีอาชญากรรม

การเกิดขึ้นของอาชญากรรมสะท้อนถึงความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิตของประชาชน สังคมที่ดีควรเป็นสังคมที่ปลอดจากอาชญากรรม สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการเกิดคดีอาชญากรรมของจังหวัดสงขลาจากฐานข้อมูลสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งรวบรวมและรายงานผลโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในระหว่างปี 2549 - 2558 มีอัตราเพิ่มของคดีเฉลี่ยปีละ 706 คดี คิดเป็นร้อยละ 5.8 ของคดีทั้งหมด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7. คดีอาชญากรรมและอัตราเพิ่มระหว่างปี 2550 ถึง 2557

ปีที่	ปี พ.ศ.	จำนวนที่เกิด (คดี)	อัตราการเพิ่ม		เปรียบเทียบกับ จังหวัดอื่น
			จำนวนคดี	ร้อยละ	
0	2549	8,995			
1	2550	9,443	448	4.98	
2	2551	10,886	1,443	15.28	
3	2552	11,738	852	7.83	
4	2553	11,854	116	0.99	
5	2554	12,059	205	1.73	
6	2555	12,966	907	7.52	
7	2556	13,877	911	7.02	
8	2557	14,496	691	4.98	
9	2558 (9 เดือน)	13,052	-	-	69
เฉลี่ย 8 ปี (2550 - 2557)		12,165	706	5.80	69

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2559 จาก sesice.nso.go.th/nso/web/statsesies/statsesies13.html.

จากตาราง 7 จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยการเกิดคดีระหว่างปี 2549 - 2558 มีจำนวนคดีทั้งหมด 12,165 คดี คิดเป็นอัตราเพิ่มเฉลี่ยปีละ 706 คดี หรือเป็นอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 5.80 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ พบว่าจังหวัดสงขลา มีอัตราการเกิดคดีสูง (เรียงจากน้อยไปหามาก) เป็นอันดับ 69 ของประเทศ นั่นหมายความว่า ปัญหาอาชญากรรมของจังหวัดสงขลาเป็นปัญหาที่มีความร้ายแรงสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปว่า “ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาความทุกข์ยากที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งของประชาชนในจังหวัดสงขลา” โดยปัญหาดังกล่าว มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.80 ต่อปี

อัตราความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจสังคมโดยรวมของชาวสงขลา

จากผลการศึกษาที่ผ่านมา สามารถนำค่าสถิติจากตารางที่ 2 ถึง 7 มาเสนอรวมกันเพื่อให้มีความสะดวกในการพิจารณาในภาพรวม ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8. ประเมินการความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวสงขลา ปี 2559

ตัวชี้วัด	อัตรา	หมายเหตุ
1. ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ		
1.1 ความยากจนเฉลี่ย	ร้อยละ 3.58 ของประชากรทั้งจังหวัด	จากตารางที่ 2
1.2 การว่างงานเต็มเวลาของครัวเรือน	ร้อยละ 18.73 ของจำนวนคนในครัวเรือน	จากตารางที่ 3
1.3 หนี้สินครัวเรือนเฉลี่ย	ร้อยละ 35.47 ของรายได้ครัวเรือน	จากตารางที่ 4
1.4 ความเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัว	ร้อยละ -1.38 ต่อปี	จากตารางที่ 5
2. ความทุกข์ยากทางสังคม		
2.1 ความทุกข์ยากด้านคุณภาพชีวิต: วัดโดยอัตราประชาชนที่ยังมีมาตรฐานคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	ร้อยละ 19.40 ของจำนวนประชากรของจังหวัดที่ยังมีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์จปฐ.	จากตารางที่ 6
2.2 อัตราเพิ่มของคดีอาชญากรรมโดยเฉลี่ย	เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.80 ต่อปี	จากตารางที่ 7

ที่มา: จากตารางที่ 2-7 ที่ผ่านมา

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงการประเมินการความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวสงขลา ซึ่งวัดโดยตัวชี้วัด 6 ตัว อันประกอบด้วย ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ 4 ตัว และตัวชี้วัดทางสังคม 2 ตัว ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ 4 ตัว ประกอบด้วย (1) อัตราความยากจนเฉลี่ย (ประมาณการโดยสถิติระหว่างปี 2554 - 2557) พบว่าจังหวัดสงขลามีคนจนร้อยละ 3.58 ของประชากรทั้งจังหวัด (2) อัตราการว่างงานของครัวเรือน (ในวัยทำงาน) ในปี 2559 พบว่ายังมีอัตราการว่างงานเต็มเวลาร้อยละ 18.73 ของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนในวัยทำงาน (3) อัตราหนี้สินครัวเรือน พบว่าอัตราหนี้สินครัวเรือนโดยเฉลี่ยร้อยละ 35.47 ของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน และ (4) ความเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัว พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในจังหวัดสงขลามีค่าร้อยละ -1.38 ต่อปี

ส่วนความทุกข์ยากด้านสังคม วัดโดยอัตราคุณภาพชีวิตและอัตราเพิ่มของคดีอาชญากรรม ซึ่งพบว่า (1) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดสงขลา ประเมินการโดยเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกระทรวงมหาดไทยพบว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลา ร้อยละ 19.40 ยังมีระดับคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (2) อัตราเพิ่มของคดีอาชญากรรมพบว่า มีคดีเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.80 ต่อปี

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ทำโดยอาศัยสูตรที่กล่าวมาในกรอบแนวคิดการวิจัยคือ

$$MI = \sum Mi - \sum Hj$$

เมื่อ MI คืออัตราความทุกข์ยากโดยรวม

Mi คือปัจจัยหรือตัวแปรแห่งความทุกข์ยากตัวที่ 1 ถึงตัวที่ n

และ Hj คือปัจจัยหรือตัวแปรแห่งความสุขตัวที่ 1 ถึงตัวที่ m

จากสูตรดังกล่าว นำมาคำนวณผลรวมความทุกข์ยาก โดยใช้สมการความทุกข์ยาก 3 สมการ ดังที่ได้กล่าวมาในกรอบแนวคิดการวิจัยคือ (1) สมการความทุกข์ยากด้านเศรษฐกิจ (2) สมการความทุกข์ยากด้านสังคม (3) ผลรวมของความทุกข์ยากทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

ความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

จากผลการวิจัยตามตารางที่ 8 สามารถนำมาคำนวณความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสงขลา เกิดจากตัวแปร 4 ตัวที่กล่าวมาแล้วคือ (1) อัตราความยากจน (2) อัตราการว่างงานของครัวเรือน (3) อัตราหนี้สินครัวเรือน และ (4) อัตราความเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัว เมื่อนำตัวแปรทั้ง 4 ตัวมาแทนค่าในสูตรของ Hanke ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผลจะเป็นดังนี้

สมการที่ 1: อัตราหรือระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ คำนวณได้จากตัวแปรและดัชนีดังต่อไปนี้

อัตราความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ (MI_E)	=	(อัตราความยากจน + อัตราการว่างงาน + อัตราหนี้สินครัวเรือน)
		- อัตราความเจริญเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัว

$$= (3.58 + 18.73 + 35.47) - (-1.38)$$

$$= 59.16$$

ดังนั้น สรุปได้ว่า อัตราหรือระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสงขลา เท่ากับ 59.16

ความทุกข์ยากทางสังคม

ในทำนองเดียวกัน สามารถคำนวณค่าความทุกข์ยากทางสังคมได้จากสมการที่ 2

สมการที่ 2: อัตราหรือระดับความทุกข์ยากทางสังคม คำนวณได้จากตัวแปรและดัชนีดังต่อไปนี้

อัตราความทุกข์ยากทางสังคม (MI_S)	=	อัตราความทุกข์ยากด้านคุณภาพชีวิต	+	อัตราความทุกข์ยากด้านอาชญากรรม
--------------------------------------	---	----------------------------------	---	--------------------------------

$$= 19.40 + 5.80$$

$$= 25.20$$

ดังนั้น สรุปได้ว่า อัตราความทุกข์ยากทางสังคมของประชาชนในจังหวัดสงขลา เท่ากับ 25.20

ความทุกข์ยากโดยรวม

อัตราความทุกข์ยากโดยรวม คำนวณจากผลบวกของความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมรวมกัน ดังนี้

สมการที่ 3: อัตราหรือระดับความทุกข์ยากโดยรวม คำนวณได้จากตัวแปรและดัชนีดังต่อไปนี้

อัตราความทุกข์ยาก โดยรวม (MI_{SE})	=	อัตราความทุกข์ยาก ทางเศรษฐกิจ (MI_E)	+	อัตราความทุกข์ยาก ทางสังคม (MI_S)
		= 59.16		+ 25.20
		= 84.36		

ดังนั้น อัตราความทุกข์ยากโดยรวมของประชาชนในจังหวัดสงขลาคือ 84.36

อภิปรายผล

ข้ออภิปรายด้านการบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาตัวแบบ อันประกอบด้วย ตัวแปรและดัชนีวัดค่าตัวแปร ซึ่งผลการวิจัยได้ค้นพบตัวแบบดังกล่าว โดยสามารถอธิบายความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในจังหวัดสงขลา ณ ปี 2557 ได้ด้วย สมการ 3 สมการคือ (1) สมการวัดระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ (2) สมการวัดระดับความทุกข์ยากทางสังคม และ (3) สมการวัดระดับความทุกข์ยากโดยรวม

จากสมการทั้งสาม เมื่อแทนค่าด้วยข้อมูลของจังหวัดสงขลาแล้วพบว่า ระดับความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจของประชาชนในจังหวัดสงขลาคือ 59.16 ระดับความทุกข์ยากทางสังคมของประชาชนในจังหวัดสงขลาคือ 25.20 และระดับความทุกข์ยากโดยรวมคือ 84.36 จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการวิจัยนี้ได้บรรลุผลตามที่ได้กำหนดไว้

อนึ่ง จากผลการค้นพบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตในการนำเสนอตัวแบบไปใช้ในโอกาสต่อไป ดังนี้ (1) เนื่องจากปรากฏการณ์ความทุกข์ยากเป็นปรากฏการณ์ที่ประกอบขึ้นด้วยตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละรอบปี โดยตัวแปรเหล่านี้มีลักษณะแปรผันสูง ดังนั้น ทั้งตัวแบบและตัวแปรในแต่ละรอบปี อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ที่ผันแปรไปได้ ดังนั้น ทั้งตัวแบบและตัวแปรจึงควรได้รับการพิจารณาทบทวนเป็นรายปีด้วย จึงจะทำให้การประมาณการแม่นยำยิ่งขึ้น (2) ในด้านเขตพื้นที่ที่ศึกษาคือ จังหวัด มีการแยกย่อยออกเป็น อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นอีกหลายท้องถิ่น ซึ่งเขตพื้นที่เหล่านี้มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน เช่น เขตเทศบาลนครหาดใหญ่และเทศบาลนครสงขลา จะมีลักษณะของตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างไปจากเขตพื้นที่รอบนอก (เขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นอย่างมาก ทำให้ตัวแปร

ในแต่ละเขตพื้นที่จะแตกต่างกันอย่างมาก ดังนั้น หากสามารถสร้างตัวแบบและตัวแปรที่มีลักษณะจำเพาะ และสอดคล้องกับพื้นที่ได้ ความถูกต้องแม่นยำการประยุกต์ใช้ตัวแบบก็จะเหมาะสมยิ่งขึ้น (3) ตัวแปรในมิติอื่น ๆ เช่น มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติทางวัฒนธรรม มิติทางการเมืองและการบริหาร เป็นอาทิ มิติเหล่านี้ก็อาจเป็นสาเหตุของความทุกข์ยากได้เช่นกัน ดังนั้น หากประสงค์จะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยก็สามารถทำได้ โดยสร้างตัวแบบและตัวแปรในแต่ละมิติเพิ่มขึ้นมา (4) ตัวแบบความทุกข์ยากดังกล่าวนี้เป็นตัวแบบที่สามารถคำนวณเชื่อมโยงเขตพื้นที่ได้ทางแนวดิ่งและแนวราบ กล่าวคือ สามารถจะเชื่อมโยง หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดหรือพื้นที่รวมหลาย อปท. เข้าด้วยกันเป็นเขตพื้นที่โดยรวมได้หรืออาจเชื่อมโยงพื้นที่ที่ติดกันเข้าเป็นเขตพื้นที่เดียวกันได้ ดังนั้น ตัวแบบนี้จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้กับการวางแผนรวมและแผนรายพื้นที่ ทำให้สามารถใช้ตัวแบบความทุกข์ยากเป็นเครื่องมือในการบริหารโดยใช้แผนได้สะดวกยิ่งขึ้น

ข้ออภิปรายด้านระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องจากตัวแบบที่กล่าวมา มีความจำเป็นต้องใช้สถิติข้อมูลจำนวนมาก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะต้องมีความเฉพาะเจาะจงกับ (1) เวลาที่ศึกษา (2) พื้นที่ที่ศึกษา (3) มีความครอบคลุมตัวแปรที่บ่งชี้ความทุกข์ยากในแต่ละมิติที่ศึกษา

จากประสบการณ์ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า สถิติข้อมูลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติรวบรวมได้ สามารถนำมาใช้ได้ในระดับหนึ่ง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ หนี้สิน ความยากจน อาชญากรรม และคุณภาพชีวิต เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเหล่านี้ยังขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ในแง่ (1) ความเจาะจงเป็นรายพื้นที่ (2) หลายรายการข้อมูลยังมีความล่าช้าด้านเวลา ทำให้ผู้วิจัยต้องนำข้อมูลใกล้เคียงที่คิดว่าใช้แทนกันได้มาใช้แทน ลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ความแม่นยำของข้อมูลลดน้อยลงไปบ้างตามสถานะของข้อมูลที่ใช้

โดยเหตุดังกล่าว ข้อมูลบางรายการที่ไม่สามารถหาได้จากฐานข้อมูลที่บันทึกไว้ ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการสำรวจเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับการว่างงาน ทั้งการว่างงานเต็มเวลาและการว่างงานบางเวลา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสำรวจเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยเป็นการเฉพาะ

ในอนาคต หากจะนำตัวแบบนี้ไปใช้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะจัดทำฐานข้อมูลของจังหวัดและรายพื้นที่ขึ้น โดยให้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ครบถ้วนและพร้อมใช้ตลอดเวลา

ข้ออภิปรายทางวิชาการเกี่ยวกับการนำตัวแบบไปใช้

ตัวแบบความทุกข์ยากเป็นทางเลือกทางวิชาการอีกทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมได้รับความสนใจนำมาใช้เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสังคมหนึ่งเขตเศรษฐกิจสังคมใด นอกเหนือตัวแบบเดิม ๆ ที่คุ้นเคย อันได้แก่ ตัวแบบการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ข้อดีของตัวแบบความทุกข์ยากคือ การให้ความสำคัญแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีความทุกข์ยากด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ของพื้นที่ในระดับฐานราก ซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคม คนหรือกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยและกลุ่มเสียเปรียบทางสังคม เช่น ชนกลุ่มใช้แรงงาน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มประมง กลุ่มรับจ้างทั่วไป และกลุ่มด้อยโอกาส เป็นต้น

ทางเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนน่าจะเป็นยุทธศาสตร์ที่มีลักษณะคือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจากล่างขึ้นบน โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายความมั่นคงด้านอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาโอกาสและความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการรัฐ ส่วนในด้านพื้นที่ที่มีความทุกข์ยากชุกชุม ควรจะเน้นพื้นที่ชนบทห่างไกลและพื้นที่สลัมในเมือง ในด้านการลงทุนของรัฐควรเน้นการลงทุนในคน เพราะความทุกข์ยากเป็นเรื่องการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยต้องกระจายการพัฒนาออกไปให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีความทุกข์ยากหนาแน่นทั้งในเมืองและชนบท โดยรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายลดความทุกข์ยากนี้

อนึ่ง เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นการพัฒนาโดยใช้แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่นิยมใช้ตัวแบบความเจริญเติบโตเฉลี่ยเป็นตัวแบบในการพัฒนา ตัวแบบนี้มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเป็นตัวขับเคลื่อน พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดการบริโภคของสังคมทุกชนชั้น แนวคิดเช่นนี้อาจมีผลดีต่อประสิทธิภาพการผลิตและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความทันสมัย และความสามารถในการแข่งขันของชาติ แต่ผลเสียก็มีไม่น้อยเช่นกัน กล่าวคือ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นในชาติ อันเนื่องมาจากทำให้การกระจายรายได้ส่วนใหญ่ไปตกแก่ผู้ประกอบการที่เป็นคนกลุ่มน้อย ส่วนคนกลุ่มใหญ่ที่มีฐานะเป็นผู้บริโภคจะถูกกระตุ้นให้ใช้จ่ายและเป็นหนี้ ตามระดับความเข้มข้นของการกระตุ้นให้บริโภค หากพิจารณาความยากจนจากแนวคิดความยากจนสัมพัทธ์ ดังเช่น ประเทศไทยกำลังมีปัญหาความยากจนเชิงสัมพัทธ์ หรือมีความเหลื่อมล้ำอย่างรุนแรงอยู่ในขณะนี้ โดยร้อยละ 58 ของความมั่งคั่งของชาติไปกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยเพียงร้อยละ 1.00 ของประชากรทั้งหมดของชาติดังกล่าวมาแล้วในบทนำ (Thailand Future Foundation, B.E.2559; BBC News, 2017)

ส่วนแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสความทุกข์ยาก ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า เป็นกระแสตอบโต้ต่อความคิดกระแสหลักข้างต้น กล่าวคือ เป็นการกลับทิศทางการพัฒนาจากการเน้นความเจริญเติบโตโดยการลงทุนขนาดใหญ่ไปสู่การเน้นการกระจายทุนและรายได้ กระจายโอกาส และกระจายความมั่งคั่งตลอดจนความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจสังคมออกไปยังคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจะส่งผลดีทำให้ปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ลดน้อยลงไปด้วย ตามผลการศึกษาทางวิชาการที่กล่าวมา ปัญหาที่จะลดลงไปดังกล่าว เช่น ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความเป็นธรรมทางสังคม และปัญหาความบกพร่องในคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพราะระดับความทุกข์ยาก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับปัญหาดังกล่าว (Ewa, 2009; Wovell & Tien, 2000; Welsch, 2017)

ข้อดีอีกประการหนึ่งของการนำแนวคิดความทุกข์ยากมาใช้ในการพัฒนา (ในทัศนะของผู้วิจัย) คือเป็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ที่เป็นฐานรากของสังคม โดยการขยายรายได้ของคนกลุ่มนี้ให้สูงขึ้น ก็เท่ากับเป็นการวางรากฐานอันแข็งแกร่งให้แก่ระบบฐานรากทางสังคมมากขึ้น ซึ่งจะยังผลให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างกระจาย และระบบสังคมแบบเป็นธรรมมากขึ้น และในที่สุดเมื่อรายได้คนส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นการบริโภคก็จะสูงตามไปด้วย อันจะทำให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวขึ้นได้อย่างแข็งแกร่งเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ข้อด้อยที่สำคัญของแนวคิดความทุกข์ยากก็มีอยู่เช่นกัน กล่าวคือ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวมอาจจะช้ากว่าการพัฒนาการลงทุนขนาดใหญ่ อันอาจทำให้เกิดการเสียเปรียบทางการค้าแก่ประเทศคู่ค้าได้ ดังนั้น การใช้ยุทธศาสตร์คู่ คือใช้ทั้งนโยบายขจัดความทุกข์ยากและนโยบายการขยายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กันไป น่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคตมากกว่าการใช้นโยบายที่เน้นการลงทุนขนาดใหญ่เพียงประการเดียว

ข้ออภิปรายการนำตัวแบบไปใช้ในเชิงนโยบายสาธารณะ

จากผลการศึกษาวิจัยนี้ เมื่อผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อหาความเห็นจากที่ประชุมสัมมนาประชาคมสงขลาที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในเชิงนโยบายสาธารณะที่น่าสนใจดังนี้

ประการแรก ปัญหาความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปัญหาทางสังคมในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาความตกต่ำในมาตรฐานการดำรงชีพ และปัญหาการเพิ่มขึ้นของคดีอาชญากรรม ดังนั้น หากสามารถลดอัตราความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจได้ ปัญหาภาวะตกต่ำในมาตรฐานทางสังคมก็จะลดลงไปด้วย โดยเหตุดังกล่าว การใช้นโยบายการกระจายรายได้ ขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และลดภาวะหนี้สินครัวเรือน ควรเป็นนโยบายที่สามารถนำตัวแบบความทุกข์ยากไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

ประการที่สอง ในเชิงยุทธศาสตร์ในการนำตัวแบบไปใช้กำหนดนโยบายสาธารณะ เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ กลุ่มคนทุกข์ยาก อันได้แก่ คนจำนวนมากที่เสียเปรียบในการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐ ดังนั้น การหิบบกคนกลุ่มนี้ขึ้นเป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์จึงมีความจำเป็น นั่นหมายความว่านโยบายสาธารณะต้องมีความเจาะจงต่อกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น หากทำได้สำเร็จปัญหาความทุกข์ยากจะลดลงในระยะยาว

ประการที่สาม ตัวแปรความทุกข์ยากจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาอาชีพและการจ้างงานที่มีเสถียรภาพของกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีนี้ รัฐและหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดลักษณะอาชีพและภาวะการจ้างงาน ตลอดจนการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีความมั่นคง แข่งขันได้ให้ชัดเจน ไม่ควรให้การประกอบอาชีพของราษฎรเป็นไปตามยถากรรมโดยไม่มีแผนการพัฒนารองรับ

ประการที่สี่ วิธีการจัดทำยุทธศาสตร์ที่ดี คือกระจายอำนาจและวางแผนจากล่างสู่บน จะแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าการบริหารโดยรวมศูนย์อำนาจและวางแผนแบบบนลงล่าง ทั้งนี้ เพราะลักษณะปัญหาของแต่ละท้องถิ่นและเขตอำเภอมีลักษณะจำเพาะแตกต่างกัน การวางแผนจากล่างขึ้นบนจะทำให้ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาความทุกข์ยากได้สูงกว่าจากบนลงล่าง

ประการสุดท้าย วิธีการจัดการนโยบายแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากที่เหมาะสม ควรเป็นวิธีการแบบมีส่วนร่วมโดยตรง กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มอาชีพ เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงตั้งแต่ตอนที่เริ่มนโยบายจนไปถึงการประเมินผลนโยบาย วิธีการเช่นนี้จะทำให้พลังในการขับเคลื่อนนโยบายมีประสิทธิภาพมากกว่าการสั่งการโดยตรงจากเบื้องบน เพียงแต่รูปแบบการจัดการแบบมีส่วนร่วมต้องมีการวางกรอบและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสม มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดภาวะสับสนในการปฏิบัติได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้ง 5 ประการ คณะผู้วิจัยคิดว่า การปฏิรูปเชิงนโยบายสาธารณะจากเดิมที่เน้นการส่งจากบนลงล่างไปสู่รูปแบบมีส่วนร่วมจากล่างขึ้นบนเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่อย่างไรก็ตามวิธีการกำหนดนโยบายสาธารณะตามแนวทางดังกล่าว ยังคงเป็นรูปแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมจึงควรศึกษาให้รอบคอบก่อนดำเนินการ

ข้อวิจารณ์ในการวางแผนและการจัดการ

การพัฒนาที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาแบบเน้นการวางแผนและการจัดการโดยรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง โดยส่วนกลางที่ผ่านมาใช้นโยบายการลงทุนเพื่อเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจตลอดมา ผลของนโยบายเช่นนี้ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่รอบนอกหลายประการ เช่น (1) เป็นการเหนี่ยวนำให้ความมั่งคั่งของชาติไปกระจุกตัวรวมกันในส่วนน้อยในเขตเมือง แต่คนส่วนใหญ่ที่อยู่รอบนอกจะเสียเปรียบทางโครงสร้างเสมอมา (2) ผลการพัฒนาดังกล่าว นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดบริโภคนิยมและวัตถุนิยมมากเกินไป ส่งผลให้เกิดการบริโภคตามกระแสนิยมมากกว่าความจำเป็นในการดำรงชีวิตจนกระทั่งทำให้หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นสาเหตุสำคัญของความทุกข์ยาก (3) ผลกระทบประการที่ 3 ทำให้ความเหลื่อมล้ำในชาติสูงขึ้น ทั้งความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำทางสังคมดังกล่าวมาแล้ว (4) ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมาก เช่น ปัญหาชนชั้นทางเศรษฐกิจและการบริโภค ปัญหาคุณภาพชีวิต ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการพัฒนาประเทศโดยรวมในที่สุด และ (5) ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ทำให้เกิดความอ่อนแอในเขตรอบนอกห่างไกลจากศูนย์กลางอำนาจและงาน ทำให้ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นอ่อนแอ โดยที่ส่วนกลางมักไม่เข้าใจและไม่ใส่ใจปัญหาของท้องถิ่น ทำให้การพัฒนาประเทศในระดับท้องถิ่นไร้ประสิทธิภาพติดต่อกันมาโดยตลอด จนลุกลามกลายเป็นปัญหาของประเทศในที่สุด

ดังนั้น สามารถนำยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความทุกข์ยากมาใช้คู่กับการกระจายอำนาจไปสู่เขตรอบนอกจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นของชาติ แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นรายจังหวัดมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง โดยยุทธศาสตร์แผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวควรเป็นแผนการพัฒนาจากล่างขึ้นบนจึงจะเหมาะสม

อนึ่ง เนื่องจากแนวคิดความทุกข์ยากเป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาโดยมุ่งแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในระดับฐานรากหรือระดับท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีปัญหาที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นมีอิสระในการแก้ไขปัญหาของตนเอง หรือวางแผน และการจัดการแบบล่างขึ้นบนน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่าการวางแผนและการจัดการแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง

สำหรับกรณีจังหวัดสงขลา เป็นที่น่าเสียดายว่ากลุ่มองค์กรปกครองท้องถิ่นและประชาคมภาคเอกชน (เช่น หอการค้า สมาอุตสาหกรรม และสมาคมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ) มีความตื่นตัว แต่ส่วนราชการตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุดของระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาคมิได้ให้ความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ ดังนั้น พลังในการแก้ปัญหาความทุกข์ยากก็ย่อมต้องลดน้อยลงไป ประชาคมชาวสงขลาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องควรใส่ใจและถกอภิปรายเรื่องนี้ให้มากขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่ความอยู่ดีกินดีของสังคม ในทางวิชาการได้มีการพิสูจน์แล้วว่า ความทุกข์ยากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการบริโภค อาชญากรรม และความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนความทุกข์ยากอันหนาแน่นของท้องถิ่นย่อมนำไปสู่ปัญหาการพัฒนาของชาติในที่สุด ดังนั้น ปัญหาความทุกข์ยากของสังคมควรจะได้รับ ความสนใจ นำมาศึกษาและนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจังทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

การวิจัยนี้มุ่งแสวงหาตัวแบบ ตัวแปร และดัชนี เพื่อการประมาณค่าระดับความทุกข์ยากของประชาชนในจังหวัดสงขลา ซึ่งผลการวิจัยได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้สำหรับด้านระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ ปี พ.ศ. 2554 - 2558 มาประมาณการค่าตัวแปรในปี 2559 ยกเว้นข้อมูลว่างงานครัวเรือน ผู้วิจัยได้สำรวจเอง เนื่องจากไม่มีข้อมูลส่วนนี้ในฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในด้านตัวแปรความทุกข์ยาก ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสำคัญที่บ่งชี้ความทุกข์ยากของประชาชนในจังหวัดสงขลา ประกอบขึ้นด้วยตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญคือ (1) ความยากจน (2) ภาวะการว่างงาน (3) ภาวะถดถอยของรายได้เฉลี่ยต่อหัว และ (4) ภาระหนี้สินครัวเรือน ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ทำให้ค่าคะแนนความทุกข์ยากของชาวสงขลามีค่าเท่ากับ 59.16 คะแนน อันเชื่อได้ว่า อยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเฉลี่ยของประเทศ ส่วนตัวแปรอีกชุดหนึ่งคือ ตัวแปรทางสังคม อันได้แก่ (1) ระดับคุณภาพชีวิต (2) อัตราการเกิดคดีอาชญากรรม ซึ่งมีค่าคะแนนรวมกันเท่ากับ 25.20 จากค่าคะแนนทั้ง 2 ชุดตัวแปร เมื่อนำมารวมกันจะเท่ากับ 84.36 คะแนน อันถือเป็นคะแนนความทุกข์ยากของประชาชนในจังหวัดสงขลา

สุดท้าย ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำการศึกษาในทำนองเดียวกันนี้เพิ่มเติมขึ้นในหลาย ๆ ท้องถิ่น โดยเชื่อว่าตัวแบบนี้จะสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเหมาะสมต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าใช้ตัวแบบการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอในการศึกษาต่อไป

ในทัศนะของผู้วิจัยคิดว่า ตัวแบบความทุกข์ยากเป็นตัวแบบที่น่าสนใจตัวแบบหนึ่งที่จะควรจะทำการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวแบบให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นตัวแบบที่เน้นเป้าหมายไปยังการแก้ปัญหาความทุกข์ยากของคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาเพื่อนำตัวแบบนี้มาใช้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศหรือท้องถิ่น เชื่อว่าจะก่อให้เกิดผลดีหลายประการ เช่น (1) ก่อให้เกิดความเป็นธรรมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น (2) ช่วยลดความทุกข์ยากของประชาชนส่วนใหญ่ได้ดีตัวแบบหนึ่ง

ตัวแบบความทุกข์ยากนี้ สามารถใช้ได้กับเขตเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ กล่าวคือ ทั้งในระดับเทศบาล/อบต. ระดับจังหวัด และระดับประเทศ สามารถนำตัวแบบนี้ไปใช้ได้โดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมของตน เพราะแต่ละท้องถิ่นอาจมีลักษณะความทุกข์ยากของคนที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การศึกษาตัวแบบนี้เพื่อไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นก็จะทำให้การบริหารงานของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เชิงอรรถท้ายบท

- ¹ สำหรับรายละเอียดจะได้กล่าวในท้ายตารางที่ 2 4 5 6 และ 7
- ² คือคนที่ว่างงานจากการประกอบอาชีพมาแล้วอย่างน้อย 10 เดือน
- ³ คือคนที่มีเวลาทำงานประกอบอาชีพน้อยกว่าร้อยละ 50 ของเวลาทำงานปกติ หรือมีเวลาทำงานเพื่อประกอบอาชีพน้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ติดต่อกันแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 เดือน

References

- Barro, R. J. (1999). Reagan vs Clinton: Who's the economic champ? *Bloomberg Business Week*. Retrieved January 8, 2017 from <https://www.bloomberg.com/news/articles/1999-02-21/reagan-vs-dot-clinton-whos-the-economic-champ>.
- BBC News. (2017). *Yingnan Yingtang Chongwang Tang Raidai Panhayai Ti Ror Kor Sor Chor Kae*. Retrieved September 18, B.E.2560 from <https://www.bbc.com/thai/thailand-40317663>.
- Clark, A. E., Fleche, S., Layard, R., Powdthavee, N., & Ward, G. (2017). The key determinants of happiness and misery. *World Happiness Report (Chapter 5)*. Retrieved January 10, 2017 from https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2017/HR17-Ch5_w-oAppendix.pdf.
- Coradini, O. L. (2017). *Misery of Concepts: Foundations of Controversies Relating to the Conceptualization of Social Capital*. New York: Lap Lambert Academic Publishing.
- Di Tella, R., MacCulluch, R. J., & Oswald, A. J. (2001). Performers over inflation and unemployment: Evidence from surveys of happiness. *The American Economic Review*, 91(1), 335-341.
- Ewa, L. (2009). Okun and Barro's misery index as an alternative poverty assessment tool, recent estimations for European countries. *Growth and Innovation Monograph*. Retrieved on January 8, 2017 from <http://www.mpsa.ub.uni-muenchen.org>.
- Hanke, S. H. (2014). *Measuring Merely around the World*. New York: Cato Institute.
- _____. (2017). Misery index: The world's saddest and happiest countries. *Forbes*. Retrieved February 2, 2017 from <http://www.forbes.com>.
- Nida Consulting Center. (B.E.2558). *Sarasontet Puentan Changwat Picharana Songkhla, Raingan Khan Wichai Rueang Wisaitat Lae Khan Pattana Rayayaw: Korani Changwat Songkhla (No.2)*.
- Saraiva, C., & Jamrisko, M. (2017). There economics are getting more miserable this year. *Bloomberg*. Retrieved January 10, 2018 from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-03-03/these-countries-are-getting-more-miserable-this-year>.
- Tang, C. F., & Lean, H. H. (2008). New evidence from the misery index in the China function. *Economic Letters*, 102(2), 112-115.

Thailand Future Foundation. (B.E.2559). *8 Kortetchring Kwam Lueamlam Nai Thai*. Retrieved September 18, B.E.2560 from <https://thaipublica.org/2014/04/ttf-inequality/>.

Welsch, H. (2017). Macroeconomics and wise satisfaction: Revisiting the “Misery Index.” *Journal of Applied Economics*, 10(2), 1-6.

Wovell, M. C., & Tien, P. (2000). Economic discomfort and consumer sentiment. *Eastern Economic Journal*, 26(1), 1-8.